Europa-Parlamentet
2024-2029

Økonomi- og Valutaudvalget

2024/2116(INI)

12.03.2025

UDKAST TIL BETÆNKNING

om fremme af finansiering af investeringer og reformer med henblik på at styrke den europæiske konkurrenceevne og skabe en kapitalmarkedsunion (Draghi-rapporten)
(2024/2116(INI))

Økonomi- og Valutaudvalget

Ordfører: Aurore Lalucq

INDHOLD

Side

FORSLAG TIL EUROPA-PARLAMENTETS BESLUTNING 3

BEGRUNDELSE 8

BILAG: ENHEDER ELLER PERSONER, SOM ORDFØREREN HAR MODTAGET INPUT FRA 10

FORSLAG TIL EUROPA-PARLAMENTETS BESLUTNING

om fremme af finansiering af investeringer og reformer med henblik på at styrke den europæiske konkurrenceevne og skabe en kapitalmarkedsunion (Draghi-rapporten) (2024/2116(INI))

Europa-Parlamentet,

– der henviser til Kommissionens formand Ursula von der Leyens publikation af 18. juli 2024 med titlen "Europas valg – politiske retningslinjer for den næste Europa-Kommission 2024-2029",

– der henviser til Mario Draghis rapport af 9. september 2024 med titlen "The future of European competitiveness" (Fremtiden for Europas konkurrenceevne) (Draghi-rapporten),

– der henviser til Enrico Lettas rapport af 17. april 2024 med titlen "Much more than a market" (Meget mere end et marked) (Letta-rapporten),

– der henviser til Christian Noyers rapport af 25. april 2024 med titlen "Developing European capital markets to finance the future" (Udvikling af europæiske kapitalmarkeder til finansiering af fremtiden),

– der henviser til skrivelsen fra kommissionsformand Ursula von der Leyen om forsvar til Det Europæiske Råd forud for dets møde den 6. marts 2025,

– der henviser til Det Europæiske Råds konklusioner af 6. marts 2025 om det europæiske forsvar,

– der henviser til Eurogruppens erklæring i inklusivt format om fremtiden for kapitalmarkedsunionen af 11. marts 2024,

– der henviser til køreplanen på højt plan fra maj 2024 for opfølgning af Eurogruppens erklæring om fremtiden for kapitalmarkedsunionen i Eurogruppens inklusive format,

– der henviser til Det Europæiske Råds konklusioner af 17. og 18. april 2024,

– der henviser til erklæringen fra Den Europæiske Tilsynsmyndighed for Forsikrings- og Arbejdsmarkedspensionsordninger af 25. april 2024 med titlen "How European insurers and pension funds can contribute to further strengthen the Capital Markets Union" (Hvordan europæiske forsikringsselskaber og pensionsfonde kan bidrage til yderligere at styrke kapitalmarkedsunionen),

– der henviser til holdningsdokumentet fra Den Europæiske Værdipapir- og Markedstilsynsmyndighed (ESMA) fra maj 2024 med titlen "Building more effective and attractive capital markets in the EU" (Opbygning af mere effektive og attraktive kapitalmarkeder i EU),

– der henviser til erklæringen fra Den Europæiske Centralbanks Styrelsesråd af 7. marts 2024 om fremme af kapitalmarkedsunionen,

– der henviser til sin beslutning af 8. oktober 2020 om den videre udvikling af kapitalmarkedsunionen: bedre adgang til kapitalmarkedsfinansiering, navnlig for SMV'er, og yderligere fremme af detailinvestorers deltagelse[1],

– der henviser til sin beslutning af 9. juli 2015 om etablering af en kapitalmarkedsunion[2],

– der henviser til forretningsordenens artikel 55,

– der henviser til udtalelse fra Budgetudvalget,

– der henviser til betænkning fra Økonomi- og Valutaudvalget (A10-0000/2025),

A. der henviser til, at Draghi-rapporten fastslog, at der er behov for mindst 750-800 mia. EUR i yderligere årlige investeringer for at genoprette EU's produktivitet og opfylde EU's miljømæssige og sociale mål;

B. der henviser til, at ReArm Europe-planen består af fem søjler, der har til formål at finansiere Europas sikkerhed og forsvar, og som omfatter både offentlige investeringer og opsparings- og investeringsunionen;

C. der henviser til, at den private sektor i Europa historisk set har bidraget med omkring fire femtedele af de produktive investeringer, og at den offentlige sektor har bidraget med resten[3];

D. der henviser til, at husholdningernes opsparinger i EU i 2022 ifølge Draghi-rapporten var på 1 390 mia. EUR sammenlignet med 840 mia. EUR i USA;

E. der henviser til, at husholdninger i EU opsparede 14,79 % af deres disponible indkomst, og at EU-borgerne havde 31,01 % af deres opsparinger (11,63 bio. EUR) i sedler og mønt samt indskud, som giver begrænsede afkast; der henviser til, at de havde 36 % (13,42 bio. EUR) i aktier og andele i investeringsforeninger og 27 % (10,06 bio. EUR) i forsikringer, pensioner og standardiserede garantier[4];

F. der henviser til, at næsten 30 % af "enhjørninger" – nystartede virksomheder med en værdiansættelse på over 1 mia. USD – ifølge Draghi-rapporten mellem 2008 og 2021 flyttede deres hovedkvarter til udlandet, hovedsagelig til USA;

G. der henviser til, at udgifterne til forskning og udvikling tegnede sig for 2,1 % af BNP i EU i 2021, men 3,5 % i USA og 2,4 % i Kina, mens Lissabonstrategien fra 2000 fastsatte et udgiftsmål for forskning og udvikling på 3 %;

Opbygning af en fælles vision for Europas produktivitet og behovet for bæredygtig vækst

1. opfordrer til en generel mobilisering af alle finansielle ressourcer og tilgængelige instrumenter for at styrke EU's sikkerhed og industrielle og teknologiske suverænitet,

[1] EUT C 395 af 29.9.2021, s. 89.
[2] EUT C 265 af 11.8.2017, s. 76.
[3] Draghi, The future of European competitiveness Part A | A competitiveness strategy for Europe, 2024.
[4] Eurostat, Financial flows and stocks, 2023
https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/NASA_10_F_BS__custom_13650774/default/table?lang=en.

understøtte den grønne omstilling, skabe kvalitetsjob og bidrage til opadgående social konvergens i en situation med geopolitisk ustabilitet og internationale spændinger;

2. glæder sig over den fornyede debat om behovet for at genoprette EU's produktivitet, som blev styrket af Draghi- og Letta-rapporterne;

3. anerkender disse rapporter som en advarsel til europæiske og nationale beslutningstagere og et udgangspunkt for tiltag til fremme af både private og offentlige investeringer;

4. beklager, at mange EU-baserede iværksættere føler, at det er nødvendigt at flytte for at få lettere adgang til finansiering og ressourcer; beklager, at de henvender sig til venturekapitalinvestorer uden for EU og opskalerer på udenlandske markeder;

5. understreger, at offentlige ressourcer bør fokusere på at sikre bæredygtighed og tilgængelighed af offentlige tjenester og infrastruktur og samtidig katalysere private investeringer i innovative og rene industrier på veldefinerede betingelser;

Mobilisering af private investeringer og lettere adgang til finansiering

6. mener, at EU's kapitalmarkeders tiltrækningskraft vil blive øget gennem yderligere integration af det indre marked og skabelse af økonomiske muligheder for private investeringer, hvilket vil give mulighed for højere afkast; opfordrer Kommissionen og medlemsstaterne til at udvikle løsninger, uanset om de er lovgivningsmæssige eller ej, for at fremme oprettelsen af et EU-dækkende kapitalmarked, der har tilstrækkelig størrelse, likviditet, dybde og gennemsigtighed til at tiltrække både EU-baserede og internationale investorer;

7. støtter integrationen af institutionelle rammer og markedsstrukturer; gentager sit krav om at give ESMA direkte tilsynsbeføjelser over paneuropæiske markedsinfrastrukturer;

8. opfordrer indtrængende Kommissionen til at udarbejde forslag til på passende vis at bringe clearingaktiviteter tilbage til EU;

9. bemærker, at strømlining af administrative procedurer kan forbedre EU's tiltrækningskraft som investeringsmål; mener, at tilpasningen af medlemsstaternes lovgivningsmæssige rammer bør være en del af forenklingsdagsordenen for at lette grænseoverskridende aktiviteter; opfordrer Kommissionen til i højere grad at basere sig på forordninger end på direktiver og dermed begrænse de nationale skønsbeføjelser, der kan føre til fragmentering;

10. er fortsat engageret i målene i rammen for bæredygtig finansiering for at mobilisere investeringer i omstillingen til ren energi;

11. mener, at innovative virksomheder kan drage fordel af et fælles regelsæt i hele EU; minder i denne forbindelse om forslaget med titlen "Erhverv i Europa: en ramme for indkomstbeskatning", der fastsætter et fælles regelsæt for beregning af selskabers selskabsskattegrundlag;

12. opfordrer Kommissionen til at udarbejde forslag med henblik på at skabe instrumenter til at lette kanaliseringen af husholdningernes opsparinger til produktive investeringer;

anmoder Kommissionen om at undersøge idéen om at oprette en EU-investeringsopsparingskonto eller et mærke på EU-plan for enkle investeringsprodukter, der er egnede til detailinvestorer, baseret på fælles kriterier eller karakteristika såsom produktets enkelhed, lave omkostninger, aktivallokering og risikoreduktionsteknikker; anmoder navnlig Kommissionen om at vurdere effektiviteten af et mærke for investeringer, der er bæredygtige og placeret i EU;

13. forventer, at Kommissionen tilskynder nystartede virksomheder og virksomheder i vækst til at opskalere og børsnotere sig i EU; anmoder derfor om, at den fremtidige opstarts- og opskaleringsstrategi for EU indeholder et kapitel om finansiering med henblik på at forhindre, at de flytter til lande uden for EU;

14. opfordrer Kommissionen til at prioritere en dagsorden for kapitalmarkedsunionen, der opretholder den finansielle stabilitet, fremmer adgangen til venturekapital og egenkapitalinvesteringer og mindsker overdreven afhængighed af banklån;

Støtte til offentlige investeringer for at lukke produktivitetskløften

15. mener, at det presserende behov for foranstaltninger vedrørende forsvar og dekarbonisering betyder, at der vil være behov for betydelig offentlig støtte for at mobilisere private investeringer;

16. frygter, at de offentlige investeringer vil falde efter 2026, hvor genopretnings- og resiliensfaciliteten udløber;

17. minder om, at sikre aktiver er blevet udstedt på EU-plan af europæiske udstedere såsom Den Europæiske Investeringsbank, den europæiske finansielle stabilitetsfacilitet, den europæiske stabilitetsmekanisme og, siden 1976, Det Europæiske Økonomiske Fællesskab og derefter EU selv[5]; minder om, at genopretningsfonden NextGenerationEU er den største stimuluspakke, der nogensinde er blevet finansieret af EU til støtte for den økonomiske genopretning og den grønne og den digitale omstilling;

18. deler den vurdering, at udstedelse af et fælles sikkert aktiv, der skal anvendes som et stærkt benchmark, i væsentlig grad vil lette gennemførelsen af kapitalmarkedsunionen og imødekomme de investeringsbehov, der er identificeret i Draghi-rapporten; anbefaler, at Kommissionen vurderer egenskaberne ved sikre aktiver, der udstedes på EU-plan, og offentliggør en rapport, der skal danne grundlag for den fremtidige udformning af et sikkert EU-aktiv;

19. mener, at de øgede forsvarsbehov som følge af geopolitiske spændinger kræver øjeblikkelig mobilisering af finansiel støtte; glæder sig over Kommissionens kommende forslag om et nyt finansielt instrument på op til 150 mia. EUR til at styrke EU's forsvarskapaciteter som led i ReArm Europe-planen; opfordrer Kommissionen og medlemsstaterne til også at oprette et særligt instrument under den europæiske stabilitetsmekanisme;

[5] Den europæiske stabilitetsmekanismes finansdirektør, "Developing European safe assets", Intereconomics, december 2023, https://www.esm.europa.eu/articles-and-op-eds/developing-european-safe-assets-article-intereconomics.

20. opfordrer Den Europæiske Investeringsbank-Gruppen til at tilpasse sin udlånspolitik for at yde større støtte til investeringer med højere risiko, hovedsagelig i innovative virksomheder og projekter, der fremmer den grønne omstilling;

21. opfordrer Kommissionen til at oprette en økonomisk efterretningsenhed til at identificere europæiske industrielle behov, mangler og markedsmuligheder og til at udarbejde henstillinger, herunder om finansiering, med henblik på at tackle disse udfordringer ud fra et EU-perspektiv;

°

° °

22. pålægger sin formand at sende denne beslutning til Rådet og Kommissionen.

BEGRUNDELSE

Europa står over for to eksistentielle trusler. Den første, der er veldokumenteret i flere rapporter, såsom rapporterne fra Enrico Letta og Mario Draghi, er risikoen for økonomisk og industriel tilbagegang, der fører til, at Den Europæiske Union gradvist forsvinder fra den globale økonomiske og geopolitiske scene. Den anden, som brutalt er blevet fremhævet af Ruslands invasion af Ukraine, krigens tilbagevenden på det europæiske kontinent og USA's strategiske omstilling, er Den Europæiske Unions manglende evne til at sikre sin egen strategiske autonomi og sit eget forsvar for at beskytte sig mod stadig mere overhængende trusler på sit område. Denne dobbelte krise er intet mindre end en hidtil uset test af medlemsstaternes evne til kollektivt at investere i EU's fremtid og overlevelse. Derfor skal Den Europæiske Union nu undersøge, hvordan man kan genvinde budgetmæssigt råderum og mobilisere privat kapital til at investere, ikke blot på nationalt plan, men også – og måske vigtigst af alt – på europæisk plan. EU skal finde en måde at finansiere sin forsvarskapacitet på uden at gå på kompromis med sin evne til at investere i grøn og bæredygtig genindustrialisering, rene teknologier og europæiske digitale virksomheder og forberede sig på fremtiden ved at investere i uddannelse og forskning. I den nylige Draghi-rapport er der identificeret et årligt minimumsbehov for yderligere investeringer på 750-800 mia. EUR for at genoprette EU's produktivitet og opfylde dets miljømæssige og sociale mål. Det nuværende investeringslandskab i EU er imidlertid fragmenteret med betydelige forskelle i adgangen til privat finansiering, navnlig for innovative virksomheder og højvækstvirksomheder. En af årsagerne til, at Den Europæiske Union halter bagefter sine kinesiske og amerikanske konkurrenter, har været virksomhedernes vanskeligheder med at sikre finansiering, navnlig for små og mellemstore virksomheder, der har brug for opskalering for at vokse. Kort sagt klager virksomhederne i dag over manglen på langsigtet efterspørgsel og efterlyser lovgivningsmæssig stabilitet, hurtighed og lydhørhed fra de offentlige myndigheders side, for at beskytte dem mod illoyal kommerciel konkurrence, og i sidste ende langsigtede kontrakter, herunder gennem offentlige indkøb. Europa har mange styrkepunkter. Det er fortsat en af de mest attraktive økonomiske zoner for investeringer med innovative virksomheder og en højt kvalificeret arbejdsstyrke. Man kan dog argumentere for, at Europa lever under evne, eftersom Europa hidtil ikke har formået at udstyre sig med de nødvendige værktøjer og mekanismer til at vokse i overensstemmelse med sine ambitioner. Håndteringen af denne dobbelte krise vil derfor afhænge af Europas evne til at indføre disse værktøjer. I denne henseende udgør europæiske opsparinger betydelige finansielle midler, som Europa ikke må – og ikke kan – se bort fra. Det er så meget desto vigtigere, da de europæiske borgeres opsparinger ofte ender med at finansiere udenlandske, navnlig amerikanske, fonde, som derefter geninvesterer i Europa og opkøber europæiske virksomheder. Mobiliseringen af de europæiske borgeres opsparinger er derfor et politisk, økonomisk og strategisk suverænitetsspørgsmål og vil være afgørende for at slå bro over den industrielle kløft i forhold til andre store økonomier. Mobiliseringen af privat finansiering alene vil imidlertid være utilstrækkelig til at løse alle de udfordringer, som EU skal overvinde. Det vil også kræve et betydeligt niveau af offentlige investeringer, navnlig på højrisikoområder såsom forsvar og dekarbonisering. Dette udkast til betænkning skitserer en række foranstaltninger, der har til formål at tackle disse udfordringer, skabe et mere integreret og effektivt kapitalmarked i EU og identificere den offentlige sektors rolle med hensyn til at mobilisere investeringer.

Styrkelse af kapitalmarkedsunionen: Den øgede mobilisering af privat finansiering kræver forskellige skridt. I betænkningen opfordres der til at fremskynde dagsordenen for kapitalmarkedsunionen med fokus på at forbedre adgangen til venturekapital og

egenkapitalfinansiering, navnlig for innovative virksomheder. Desuden understreges behovet for større harmonisering af de lovgivningsmæssige rammer på tværs af medlemsstaterne for at lette grænseoverskridende investeringer og mindske fragmenteringen. Der insisteres på at gøre fremskridt hen imod mere harmoniseret tilsyn og direkte tilsynsbeføjelser for Den Europæiske Værdipapir- og Markedstilsynsmyndighed (ESMA) over paneuropæiske markedsinfrastrukturer. Betænkningen fremhæver betydningen af at skabe økonomiske muligheder for private investeringer ved at tilbyde konkurrencedygtige afkast. I betænkningen insisteres der på at kanalisere husholdningernes opsparinger over i produktive investeringer, og det undersøges, om der skal oprettes en EU-investeringsopsparingskonto eller et mærke for grundlæggende og enkle investeringsprodukter, der er egnede til detailinvestorer. Dette vil bidrage til at kanalisere husholdningernes opsparinger over i produktive investeringer, navnlig i bæredygtige og innovative sektorer.

En afgørende rolle for offentlige investeringer: I betænkningen anerkendes behovet for betydelig støtte fra den offentlige sektor for at mobilisere private investeringer, navnlig på højrisikoområder såsom forsvar og dekarbonisering. Der opfordres til, at der oprettes et særligt instrument inden for den europæiske stabilitetsmekanisme (ESM) for at imødekomme de øgede forsvarsbehov, og det anbefales, at Den Europæiske Investeringsbank (EIB) tilpasser sin udlånspolitik for at støtte investeringer med højere risiko. Det fremhæves også, at det er vigtigt at udstede et fælles sikkert aktiv på EU-plan for at lette gennemførelsen af kapitalmarkedsunionen og imødekomme de investeringsbehov, der er identificeret i Draghi-rapporten. I betænkningen opfordres Kommissionen til at vurdere de forskellige karakteristika ved sikre aktiver og offentliggøre en rapport, der beskriver deres fælles karakteristika. Endelig foreslås det i betænkningen at oprette en europæisk økonomisk efterretningsenhed, der kan bidrage til at forbinde industriens behov med finansielle værktøjer. Ordføreren opfordrer alle interessenter og medlovgivere til at samarbejde om at gennemføre disse foranstaltninger og sikre, at EU er godt rustet til at tackle det 21. århundredes udfordringer.

BILAG: ENHEDER ELLER PERSONER, SOM ORDFØREREN HAR MODTAGET INPUT FRA

I henhold til artikel 8 i bilag I til forretningsordenen erklærer ordføreren at have modtaget input fra følgende enheder eller personer som led i udarbejdelsen af udkastet til betænkning:

Entity and/or person
Professor Mario Draghi, author of the report "The future of European competitiveness"
Enrico Letta, author of the report "Much More Than A Market"
Christian Noyer, author of the report "Developing European capital markets to finance the future"
European Investment Bank Group, President
European Central Bank, Division EU Institutions and Fora
European Securities and Markets Authority
European Stability Mechanism
Finance Watch
Bureau Européen des Unions de Consommateurs Union Fédérale des Consommateurs - Que Choisir
European Federation of Investors and Financial Services Users (Better Finance)
Association of European Long-Term Investors
Fairshare Educational Foundation (ShareAction); Third Generation Environmentalism Ltd; WWF European Policy Programme
Reclaim Finance
Euronext
Euroclear
Deutsche Börse Group
InvestEurope
Blume Equity
Assicurazioni Generali S.p.A
Association for Financial Markets in Europe
Mouvement des Entreprises de France
European Sustainable Investment Forum
Digital Europe
CleanTech Europe
Verkor
European Trade Union Confederation
Deutscher Gewerkschaftsbund
Austrian Federal Chamber of Labour
Centre for European Policy Studies

The list above is drawn up under the exclusive responsibility of the rapporteur.

Where natural persons are identified in the list by their name, by their function or by both, the rapporteur declares that she has submitted to the natural persons concerned the European Parliament's Data Protection Notice No 484 (https://www.europarl.europa.eu/data-protect/index.do), which sets out the conditions applicable to the processing of their personal data and the rights linked to that processing.